

**การพัฒนาความสามารถแต่งคำประพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี**
**The Development On Poetry Composition Of Prathomsuksa 5
Students Taught By Using The Poetry Writing Skill Practice Kabyanee**

ศิริชัย คชวงษ์¹ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เด่นดาว ชลวิทย์²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์ยานีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถแต่งคำประพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี ก่อนเรียนและหลังเรียน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 กลุ่มสหวิทยาเขตด่านช้าง จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวน 111 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 20 (บ้านหนองมะค่าโมง) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน ซึ่งได้มาจากการคะแนนสอบรายวิชาภาษาไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ทุกห้องมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ ANOVA โดยเลือก 1 ห้องเรียน จากห้องเรียนที่ไม่แตกต่างกัน จากนั้นทำการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะ เรื่อง การแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี แบบทดสอบวัดความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ ก่อนและหลังการทดลอง (pre-test and post-test) สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าร้อยละ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของความคิดเห็นในการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชุดที่ 1 ฝึกคิดเขียนคำคล้องจอง คือ 96.16/85.94 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 2) ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชุดที่ 2 ฝึกคิดลงคำสัมผัส คือ 95.14/85.94 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 3) ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชุดที่ 3 ฝึกหัดแต่งคำประพันธ์ คือ 93.47/ 85.94 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 4) นักเรียนมีความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ความสำคัญ : ความสามารถในการแต่งคำประพันธ์; การสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ; การแต่งคำประพันธ์

บทนำ

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่า นับว่าเป็นความภาคภูมิใจที่มีเอกลักษณ์ทางภาษาเป็นของตนเอง ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่งหรือบุคคลหนึ่งไปสู่สังคมอื่น และเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางภาษา ดังที่ ปัญญา หาญนา (2554, หน้า 1) กล่าวว่า ภาษาเป็นวัฒนธรรมสำคัญของมนุษย์ เป็นเครื่องแสดงความเป็นชาติหนึ่งที่แตกต่างกันจากชาติอื่นๆ เป็นเครื่องแสดงความเป็นเอกราชแสดงความจริงใจ และประสบการณ์ของชนชาติหนึ่งๆ ซึ่งการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยมุ่งให้นักเรียนใช้ภาษาได้ถูกต้อง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนิสัยรักการอ่าน มีนิสัยรักการเขียน มีนิสัยรักการฟัง การดู และการพูด การแต่งคำประพันธ์ต้องอาศัยทักษะทางภาษาต่างๆ มาบูรณาการกันการเขียนมีความสำคัญเพราะเป็นการแสดงออกที่สำคัญแทนคำพูด และอาศัยการเขียนเพื่อบันทึกความรู้ที่ได้ยินได้ฟัง และนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า หลักสูตรได้ให้ความสำคัญกับการแต่งคำประพันธ์ไว้ใน สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติและหลักการใช้ภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ ได้กำหนดให้นักเรียนศึกษาคุณศัพท์ของภาษาไทย การใช้ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล นักเรียนสามารถการแต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์ยานี 11 ได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) แต่ที่ผ่านมามีการสอนให้นักเรียนแต่งคำประพันธ์ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ดังที่ เบญจวรรณ วิเชียรเศรษฐ (2552) กล่าวว่า การเรียนการสอนร้อยกรองว่า เป็นงานเขียนที่ยากและซับซ้อนมากกว่างานเขียนประเภทอื่นๆ เพราะต้องมีลักษณะทางด้านทฤษฎี และต้องใช้ความสามารถในการเขียนถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดจินตนาการ และอารมณ์ที่เด่นชัดเป็นรูปธรรมการพัฒนาระบบการเรียนการสอนเป็นเรื่องสำคัญจะเห็นว่า การแต่งคำประพันธ์เป็นงานเขียนที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ ต้องมีลักษณะบังคับทางด้านทฤษฎี และต้องใช้ความสามารถในการเขียนถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดจินตนาการ และอารมณ์ที่เป็นนามธรรมให้เห็นเด่นชัดเป็นรูปธรรม และสามารถสื่อสารให้ผู้อ่านได้รับรู้ตรงตามเจตนารมณ์ของผู้เขียนด้วย ดังที่ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2523) กล่าวไว้ว่า บทประพันธ์จะช่วยธำรงรักษาสมบัติ วัฒนธรรมของชาติไว้เป็นอย่างดีโดยเฉพาะบทประพันธ์ที่เป็นร้อยกรอง จะช่วยสะท้อนวัฒนธรรมในแง่ต่างๆ ออกมาให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้อย่างกว้างขวางและสืบต่อกันต่อไปไม่มีวันสิ้นสุด

อย่างไรก็ตามในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนการแต่งคำประพันธ์ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จากการจัดการเรียนการสอนเรียนของนักเรียน มีปัญหาในการเรียนรู้ ด้านการแต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์ยานี 11 นักเรียนแต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์ยานี 11 ไม่ได้ นักเรียนไม่แม่นยำด้านทฤษฎี ไม่รู้จักคำสัมผัส และการสรรคำในการแต่งคำประพันธ์ เป็นปัญหากับครูผู้สอนในเรื่องการแต่งคำประพันธ์ ซึ่งเกิดขึ้นกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ดังที่กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 7) ได้กล่าวว่า ควรเลือกรูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย คิดค้นเทคนิค และกลวิธีที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพและลักษณะของผู้เรียน กุลธิดา ปัญญาจิรวุฒิ (2547, หน้า 9) กล่าวถึง สาเหตุการแต่งบทร้อยกรองไม่ประสบผลสำเร็จนั้น เกิดจากตัวนักเรียนที่คิดว่าตนไม่มีความสามารถในการเขียนร้อยกรองนักเรียนแต่ละคนมีความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ คนเก่งสามารถเรียนรู้เร็วแต่คนอ่อนเรียนรู้ช้าจึงทำให้คนเก่งต้องรอคนเรียนอ่อน และเพื่อหน่วยวิธีการสอนของครูจึงทำให้ไม่สนใจที่จะเรียนเกิดจากตัวครูผู้สอนที่ไม่สนใจและไม่ให้ความสำคัญกับการสอน

เขียนร้อยกรอง ครูไม่ถนัดเนื้อหาในการสอน จึงไม่ใส่ใจในการสอนร้อยกรองและไม่ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเพราะคิดว่าไม่สำคัญยึดติดกับวิธีสอนแบบใดแบบหนึ่งไม่ยอมเปลี่ยนแปลงวิธีสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา ไพบุลย์ (2547, หน้า 3) ที่พบว่า ปัญหาที่ทำให้การแต่งร้อยกรองไม่ประสบผลสำเร็จ ประการแรกเกิดจากตัวนักเรียนที่คิดว่าตนเองไม่มีความสามารถในการแต่งร้อยกรองและเบื่อหน่ายวิธีสอนของครู ประการที่สองเกิดจากครูผู้สอนที่ไม่สนใจ และไม่ให้ความสำคัญกับการเขียนร้อยกรองรวมทั้งมีเวลาในการสอนน้อย ตลอดจนครูไม่มีความสามารถในด้านการแต่งร้อยกรอง ขาดสื่อการสอนและวิธีสอนที่เหมาะสม

ดังนั้นจากปัญหาดังกล่าว จึงส่งผลต่อการเรียนซึ่งทำให้นักเรียนได้รับเนื้อหาความรู้ไม่ครบถ้วนและไม่ถูกต้อง เนื้อหาการเรียนไม่เรียงตามลำดับความยากง่าย ไม่สอดคล้องกับตัวชีวิต ขาดแรงจูงใจในการเรียนและการปฏิบัติกิจกรรม ไม่ได้ฝึกปฏิบัติทักษะการเขียนและการสร้างผลงาน ขาดความสนุกสนานจึงส่งผลให้ผู้เรียนขาดความกระตือรือร้นต่อการเรียนและไม่สามารถแต่งกาพย์ยานีได้ จากปัญหาเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนต้องพัฒนาการสอน โดยคิดค้นหาสื่อการเรียนการสอนที่น่าสนใจและทันสมัยใช้โดยแบบฝึกทักษะ ที่เป็นสื่อการเรียนการสอนที่ใช้ฝึกฝนทักษะหรือสร้างความคิดรวบยอด ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี และรวดเร็ว เนื่องจากลักษณะของวิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะครูจะต้องฝึกฝน การสร้างแบบฝึกทักษะมีกระบวนการสร้างอย่างเป็นระบบระเบียบทำให้ลดภาระงานของครูสะดวกต่อการนำไปใช้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์ยานี ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี เกิดการเรียนรู้ทางภาษาได้รวดเร็วและดียิ่งขึ้น แบบฝึกทักษะเป็นส่วนประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในการสอนภาษาดังที่กรมวิชาการ (2535) กล่าวว่า แบบฝึกจะทำให้เด็กเกิดความแม่นยำ คล่องแคล่วในแต่ละทักษะ สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินทักษะทางภาษาของนักเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ภูมิศรี จันทร์ดา (2538) ได้กล่าวว่า เด็กนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกชนิดต่างๆ มีความคงทนในการเรียนรู้ได้ดี เพราะนักเรียนได้ฝึกกระทำบ่อยๆ นักเรียนได้ลงมือกระทำเองและนักเรียนเกิดความสุขสนุกสนานในการทำแบบฝึกหัด

เมื่อพิจารณาจากหลักการดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาความสามารถการแต่งคำประพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบฝึกทักษะภาษาไทย อันจะส่งผลให้มรดกทางวัฒนธรรมด้านภาษาไม่สูญหาย มีความรู้มีทักษะทางภาษา มีเจตคติที่ดี และเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการแต่งคำประพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี ก่อนเรียนและหลังเรียน

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยของ นางเยาว์ ศรีประดู่ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้และแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนกาพย์ยานี 11 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน พบว่า แบบฝึกเสริมทักษะที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 88.75/85.10 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการเขียนร้อยกรองกาพย์ยานี 11 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียน

ร้อยกรองกาพย์ยานี 11 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อีกทั้ง กุลธิดา ปัญญาจิรวุฒิ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนร้อยกรองกาพย์ยานี 11 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า แบบฝึกเสริมทักษะที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 88.75/85.10 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการเขียนร้อยกรองกาพย์ยานี 11 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนร้อยกรองกาพย์ยานี 11 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐาน ดังนี้

1. แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. นักเรียนมีทักษะในการแต่งคำประพันธ์ ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 กลุ่มสหวิทยาเขตด่านช้าง จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวน 111 คน คือ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 20 (บ้านหนองมะค่าโมง) มี 1 ห้อง จำนวน 37 คน โรงเรียนอนุบาลด่านช้าง มี 2 ห้อง ห้องละ 37 คน จำนวน 74 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 20 (บ้านหนองมะค่าโมง) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 37 คน 1 ห้อง ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบสุ่มบราวยวิชาภาษาไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ทุกห้องนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยสถิติ ANOVA โดยเลือก 1 ห้องเรียนจากห้องเรียนที่ไม่แตกต่างกัน จากนั้นทำการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ การสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์
2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ความสามารถในการแต่งคำประพันธ์

ระยะเวลาในการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ใช้เวลา 6 ชั่วโมง ทั้งนี้ไม่รวมเวลาการแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่นำมาใช้ในการทดลอง ผู้วิจัยนำสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย เรื่อง การแต่งคำประพันธ์ ซึ่งนำมาสร้างแบบฝึกทักษะ เรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์ยานี 11 ชั้นประถม ศึกษาปีที่ 5 ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ฝึกปรี้อาษาสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบด้วยแบบฝึกทักษะจำนวน 3 ชุด ดังนี้

- ชุดที่ 1 ฝึกคิดเขียนคำคล้องจอง
- ชุดที่ 2 ฝึกคิดลองคำสัมผัส
- ชุดที่ 3 ฝึกหัดแต่งคำประพันธ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ ประเภท กาพย์ยานี เพื่อถ่ายทอดเรื่องราว ความรู้สึก หรือความคิดเห็น มีความถูกต้องตามฉันทลักษณ์ โดยประเมินจาก องค์ประกอบ 5 ด้าน คือ ฉันทลักษณ์ ด้านเนื้อหาใจความ ด้านการใช้ถ้อยคำภาษา ด้านการเขียนสะกดคำ ด้าน ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความคิดสร้างสรรค์วัดได้โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ เป็นการทดสอบแบบปฏิบัติ (Performance test) จำนวน 1 ข้อ ทั้งนี้ การประเมินผลความสามารถในการแต่งคำ ประพันธ์ ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ

1. ด้านฉันทลักษณ์ คือ ความถูกต้องตามข้อบังคับของร้อยกรองแต่ละประเภท ได้แก่ คณะ สัมผัส
2. ด้านเนื้อหาใจความ คือ มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อที่กำหนด
3. ด้านการใช้ถ้อยคำภาษา คือ ใช้ถ้อยคำถูกต้องตามอักขรวิธีและมีความไพเราะ ใช้คำเหมาะสมเนื้อหา และบริบท มีการเล่นสัมผัสใน มีการเล่นสัมผัสสระหรือสัมผัสอักษร
4. ด้านการเขียนสะกดคำ คือ เขียนสะกดคำถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ภาษาไทย
5. ด้านความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความคิดสร้างสรรค์ คือ เขียนตัวอักษรอ่านง่าย สะอาดเรียบร้อย มีความคิดสร้างสรรค์ นำเสนอแนวคิดที่เป็นประโยชน์และนำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจหรือแปลกใหม่

แบบฝึกทักษะ หมายถึง แบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อให้รู้ เรื่องการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี โดยนำเสนอบทเรียนในลักษณะการฝึกทักษะตามลำดับขั้นตอน จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ คำคล้องจอง คำสัมผัส และการแต่งกาพย์ยานี ซึ่งสามารถฝึกฝนให้นักเรียนพัฒนา กระบวนการคิดและทักษะในการแต่งกาพย์ยานีในระดับพื้นฐานได้

การแต่งคำประพันธ์ หมายถึง การเรียบเรียงถ้อยคำอย่างมีศิลปะประดิษฐ์คำหรือตัดสรรถ้อยคำให้ สละสลวยตามกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับแห่งฉันทลักษณ์นั่นเอง แม้ว่าคำอื่นที่มีความหมายในทำนองเดียวกัน

กาพย์ยานี หมายถึง กาพย์ชนิดหนึ่ง มี 11 คำในหนึ่งบาท เรียกว่า กาพย์ยานี 11 เป็นคำประพันธ์ประเภท หนึ่งซึ่งกำหนดลักษณะบังคับคณะ พยางค์และสัมผัส บทหนึ่งมี 2 บาท บาทที่หนึ่ง เรียกว่า บาทเอก บาทที่สอง เรียกว่า บาทโท บาทหนึ่งๆ จะแบ่งเป็น 2 วรรค โดยวรรคหน้ามี 5 พยางค์ วรรคหลังมี 6 พยางค์ รวม 11 พยางค์

ประสิทธิภาพของชุดแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 หมายถึง เกณฑ์ที่ใช้ พิจารณาว่าชุดแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สร้าง ขึ้นมีประสิทธิภาพ ช่วยให้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ ดังนี้

1. 80 ตัวแรก หรือ E_1 หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ผู้เรียนทุกคนได้จากคะแนนการทำแบบฝึก ทักษะแต่ละชุดรวมกันทุกชุดได้คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
2. 80 ตัวหลัง หรือ E_2 หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ผู้เรียนทุกคนได้จากการทำแบบทดสอบหลังการ เรียนได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

การสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ หมายถึง การสอนโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภท กาพย์ยานี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สร้างขึ้นมีจำนวน 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 ฝึกคิดเขียนคำคล้องจอง

ชุดที่ 2 ฝึกคิดลองคำสัมผัส

ชุดที่ 3 ฝึกหัดแต่งคำประพันธ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีมีทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานีที่ดีขึ้น
2. นักเรียนรู้รูปแบบฉันทลักษณ์ สรรคคำในการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานีและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น
3. ได้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี สำหรับครูผู้สอน
4. ได้พัฒนาแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี ให้มีประสิทธิภาพ
5. ได้ทราบผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

การทบทวนวรรณกรรม

ความหมายของกาพย์ ราชบัณฑิตยสถาน (2556, หน้า 113) กล่าวว่า กาพย์ หมายถึง คำร้อยกรองประเภทหนึ่งมีหลายชนิด เช่น กาพย์ฉกั กาศ์สุรางคนางค์ กาพย์ยานี กาพย์ขับไม้

กำชัย ทองหล่อ (2554, หน้า 441) กล่าวว่า กาพย์ หมายถึง คำประพันธ์ชนิดหนึ่ง ซึ่งมีกำหนด คณะพยางค์ และสัมผัส มีลักษณะคล้ายกับฉันท แต่ไม่นิยมครุหลุเหมือนกับฉันท

สรุปได้ว่า กาพย์ คือ คำประพันธ์ชนิดหนึ่ง ซึ่งมีกำหนดคณะ พยางค์ และสัมผัส มีลักษณะคล้ายกับฉันท แต่ไม่นิยม ครุ หลุ เหมือนกับฉันท

ลักษณะบังคับของกาพย์ยานี 11 ปฤษฎณา แจ่มแจ้ง (2554, หน้า 27) กล่าวว่า บทร้อยกรองทุกประเภท ต้องมีลักษณะบังคับในการแต่ง เพื่อให้เกิดความไพเราะ และมีความแตกต่างจากร้อยแก้วธรรมดา

1. คณะ กาพย์ยานี บทหนึ่งประกอบด้วย 2 บาท คือ บาทเอก และบาทโท บาทหนึ่งแบ่งเป็น 2 วรรค วรรคแรกมี 5 คำ และวรรคหลังมี 6 คำ

2. สัมผัส สัมผัสบังคับ คือ คำที่ 5 ของวรรคแรกบาทเอก สัมผัสกับคำที่ 3 ของวรรคที่ 2 ในบาทเดียวกัน และคำสุดท้ายของวรรคที่สองในบาทเอก สัมผัสกับคำที่ 5 ของวรรคที่ 3 ในบาทโท

สัมผัสเชื่อมระหว่างบทในกรณีที่แต่งเกินกว่าหนึ่งบท ต้องส่งสัมผัสเชื่อม คือ คำสุดท้ายของวรรคที่สองในบาทโท ส่งสัมผัสเชื่อมกับคำสุดท้ายของวรรคที่ 2 ในบาทเอกของบทต่อไปสัมผัสในไม่บังคับ นิยมเช่นเดียวกับกลอน

ความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ การสอนแต่งคำประพันธ์ นอกจากจะใช้วิธีการสอน และสื่อที่นำมาจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนได้เป็นที่น่าสนใจแล้ว สร้างความกระตือรือร้นให้กับนักเรียน นักเรียนมีความสุขสนุกสนานในการเรียนรู้ แต่สิ่งที่จำเป็นประการหนึ่ง คือ การประเมินผลซึ่งถือว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะได้ทราบว่าหลังจากการจัดการเรียนรู้แล้ว นักเรียนมีทักษะความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ได้อย่างไร ซึ่งมีผู้เสนอแนวทางในการตรวจและประเมินผลการแต่งคำประพันธ์ไว้ ดังนี้

ประยงค์ อนันทวงศ์ (2548, หน้า 154-157) ได้อธิบายถึงหลักการพิจารณาของกรรมการในการประกวดแต่งร้อยกรอง ดังนี้

1. ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ที่กำหนดให้หรือไม่
2. ตีความหมายหรือหัวข้อกระทู้ที่ให้ถูกต้องหรือไม่
3. การดำเนินเรื่องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันโดยตลอดหรือไม่
4. ใช้ถ้อยคำสำนวนโวหารดีหรือไม่

5. เป็นความคิดดีๆ แปลกๆ ใหม่ๆ ที่เป็นของตนเองหรือไม่
6. การสัมผัสทั้งสระและอักษรเป็นไปอย่างไรบ้างเพราะหรือไม่
7. จำนวนบทร้อยกรองผิดไปจากที่กำหนดไว้หรือไม่
8. เขียนตรงตามแนวที่เขาเน้นให้มาหรือไม่
9. ข้อความรัดกุมได้เนื้อหาสาระหรือไม่
10. การใช้ภาษาถูกต้องหรือไม่
11. อ่านแล้วเกิดความประทับใจหรือไม่

สถาบันภาษาไทย (2554, หน้า 3) กล่าวถึงเกณฑ์การให้คะแนนการแต่งร้อยกรองในโครงการรักษ์ภาษาไทยฯ ว่าจะต้องเป็นบทร้อยกรองที่ถูกต้องตามแบบแผนคำประพันธ์และฉันทลักษณ์โดยพิจารณาให้คะแนนจากความคิดและเนื้อหาที่สอดคล้องกับชื่อเรื่องการใช้ภาษาเหมาะสมถูกต้องใช้ตัวอักษรตามรูปแบบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดอ่านง่ายและสะอาดสรุปได้ว่าการประเมินผลการเขียนร้อยกรองนั้นต้องประเมินในด้านความถูกต้องของฉันทลักษณ์และการนำเสนอเนื้อหาที่สอดคล้องกับหัวข้อที่กำหนดหรือเป็นแนวความคิดที่สร้างสรรค์

สรุปได้ว่าการประเมินผลความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ

1. ด้านฉันทลักษณ์ คือ ความถูกต้องตามข้อบังคับของร้อยกรองแต่ละประเภท ได้แก่ คณะ สัมผัส
2. ด้านเนื้อหาใจความ คือ มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อที่กำหนด
3. ด้านการใช้ถ้อยคำภาษา คือ ใช้ถ้อยคำถูกต้องตามอักขรวิธีและมีความไพเราะ ใช้คำเหมาะสมแก่เนื้อหาและบริบท มีการเล่นสัมผัสใน มีการเล่นสัมผัสสระหรือสัมผัสอักษร
4. ด้านการเขียนสะกดคำ คือ เขียนสะกดคำถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ภาษาไทย
5. ด้านความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความคิดสร้างสรรค์ คือ เขียนตัวอักษรอ่านง่าย สะอาดเรียบร้อย มีความคิดสร้างสรรค์ นำเสนอแนวคิดที่เป็นประโยชน์และนำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจหรือแปลกใหม่โดยสัดส่วนการให้คะแนนนั้นจะให้คะแนนแต่ละหัวข้อเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน

ความหมายของแบบฝึกทักษะ ถวัลย์ มาศจรัส (2546, หน้า 18) กล่าวว่า แบบฝึกหัด หมายถึง กิจกรรมพัฒนาทักษะเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม มีความหลากหลาย และปริมาณเพียงพอที่สามารถตรวจสอบและพัฒนาทักษะกระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ สามารถนำผู้เรียนสู่การสรุปความคิดรวบยอดและหลักการสำคัญของสาระการเรียนรู้ รวมทั้งทำให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจในบทเรียนด้วยตนเองได้

สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะ แบบฝึกหัด หรือชุดการฝึก เป็นคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน คือ งานหรือกิจกรรมที่ครูผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนกระทำเพื่อฝึกทักษะและทบทวนความรู้ที่ได้เรียนไปแล้วให้เกิดความชำนาญถูกต้อง คล่องแคล่ว จนสามารถนำความรู้ไปแก้ปัญหาได้โดยอัตโนมัติ

หลักการสร้างแบบฝึกทักษะ อังศุมาลิน เพิ่มผล (2542, หน้า 14) ได้กล่าวถึงหลักการสร้างแบบฝึกว่าแบบฝึกจะต้องใช้ภาษาให้เหมาะสมกับผู้เรียน และควรสร้างโดยอาศัยหลักจิตวิทยาในการแก้ปัญหา และการตอบสนองไว้ดังนี้

1. สร้างแบบฝึกหลายๆ ชนิด เพื่อเร้าให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ
2. แบบฝึกที่สร้างขึ้นนั้นจะต้องให้ผู้เรียนสามารถพิจารณาได้ว่าต้องการให้ผู้เรียนทำอะไร
3. ให้ผู้เรียนได้นำสิ่งที่เรียนรู้จากการเรียนมาตอบในแบบฝึกให้ตรงตามเป้าหมาย

4. ให้ผู้เรียนตอบสนองสิ่งที่เร้าด้วยการแสดงความสามารถและความเข้าใจในการฝึก
5. กำหนดให้ชัดเจนว่าจะให้ผู้เรียนตอบแบบฝึกแต่ละชนิด แต่ละรูปแบบด้วยวิธีการตอบอย่างไร
สรุปได้ว่า หลักในการสร้างแบบฝึกควรสร้างให้ตรงกับจุดประสงค์ที่ต้องการฝึก มีความเหมาะสมต่อพัฒนาการของผู้เรียน สนองความสนใจและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดทำให้ง่ายเป็นเรื่องๆ การประเมินผลแจ้งผลความก้าวหน้าในการฝึกให้ผู้เรียนทราบทันทีทุกครั้ง

ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี จิตรา สมพล (2547, หน้า 20) กล่าวว่า แบบฝึกที่ดีต้องมีหลากหลายรูปแบบ มีคำชี้แจงที่ชัดเจน จุดมุ่งหมายว่าต้องการฝึกด้านใด ส่วนวางง่าย เร้าความสนใจและฝึกใช้ความคิด ตรงตามเนื้อหาในหลักสูตร ไม่มากหรือน้อยเกินไป เหมาะสมกับเวลา วัย ความสามารถของนักเรียน และทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน ความพอใจในการเรียน

สรุปได้ว่า ลักษณะของแบบฝึกที่ดี ควรเป็นแบบฝึกสั้นๆ ฝึกหลายๆ ครั้งมีหลายรูปแบบ การฝึกควรฝึกเฉพาะเรื่องเดียว และควรเป็นสิ่งที่ผู้เรียนพบเห็นอยู่แล้ว คำชี้แจงสั้นๆ ใช้เวลาเหมาะสม เป็นเรื่องที่ทำให้แสดงความสามารถ เมื่อผู้เรียนได้ฝึกแล้วก็สามารถพัฒนาตนเองได้ดี จึงจะนับว่าเป็นแบบฝึกที่ดีและมีประโยชน์

ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ นิลาภรณ์ ธรรมวิเศษ (2546, หน้า 13) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกที่ดีและมีประสิทธิภาพ ช่วยทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการฝึกทักษะทางภาษา แบบฝึกที่ดีเปรียบเสมือนผู้ช่วยที่สำคัญของครู ทำให้ครูลดภาระการสอนลงได้ ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ และเพิ่มความมั่นใจในการเรียน ได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า แบบฝึกมีประโยชน์เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ สามารถที่จะทบทวนด้วยตนเอง และเห็นความก้าวหน้าของตนเอง นอกจากนี้ยังสามารถช่วยลดภาวะของครูผู้สอนอีกด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กุลธิดา ปัญญาจิรวุฒิ (2547, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนร้อยกรองกาพย์ยานี 11 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนครูและผู้เกี่ยวข้องต้องการให้มีการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะที่มีกิจกรรมหลากหลายรูปแบบมีภาพประกอบที่มีสีสันสวยงามและดึงดูดความสนใจควรฝึกจากง่ายไปหายากด้านเนื้อหาควรเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อมสัตว์พืชเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัวเป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียน (2) แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนร้อยกรองกาพย์ยานี 11 ประกอบด้วยคำนำ วัตถุประสงค์คำชี้แจงแผนการเรียนรู้และแบบฝึกเสริมทักษะประกอบด้วยเนื้อหา 9 เรื่อง แบบฝึกเสริมทักษะที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 88.75/85.10 (3) การทดลองใช้แบบฝึกเสริมทักษะสอนโดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนกิจกรรมการเรียนการสอนประกอบด้วยเกมเพลงปริศนาคำทายกิจกรรมฝึกทักษะด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนร้อยกรองกาพย์ยานี 11 และให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนขณะทดลองนักเรียนมีความสนใจตั้งใจเรียนและปฏิบัติกิจกรรมได้ดี (4) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการเขียนร้อยกรองกาพย์ยานี 11 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนร้อยกรองกาพย์ยานี 11 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยหลังเรียนนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

นงเยาว์ ศรีประดู่ (2546, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้และแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนกาพย์ยานี 11 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ผลการวิจัยพบว่า แผนการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการเขียนกาพย์ยานีชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.19/83.63 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.82 นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการเขียนกาพย์ยานี 11 มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความพึงพอใจต่อแผนการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการเขียนกาพย์ยานี 11 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การนำแบบฝึกทักษะมาพัฒนาเพื่อใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเขียนบทร้อยกรองกาพย์ยานี 11 จะช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีเจตคติที่ดีต่อการแต่งคำประพันธ์ และการฝึกการเขียนประเภทฉันทลักษณ์อื่นๆ

วิธีการดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 3 ฉบับ ได้แก่

1. แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน 6 ชั่วโมง
2. แบบฝึกทักษะ เรื่อง การแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี จำนวน 3 ชุด
3. แบบทดสอบ เรื่อง การแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี จำนวน 1 ข้อ

วิธีการดำเนินการทดลอง

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาความสามารถการแต่งคำประพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 20 (บ้านหนองมะค่าโมง) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 37 คน 1 ห้อง ใช้เวลาในการดำเนินการ 1 ชั่วโมง ไม่รวมเวลาทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยมีลำดับขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ จำนวน 1 ข้อ
2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกวันตามตารางสอนนักเรียน
3. เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบตามเวลาที่กำหนดแล้วทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการแต่งคำประพันธ์หลังเรียน (Post-test) กับนักเรียน จำนวน 1 ข้อ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นสื่อในการเรียนการสอน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
2. เปรียบเทียบความแตกต่างด้วยสถิติทดสอบ t-test Dependent จากโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical package for social science)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพตามของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

ตอนที่ 1 ค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชุดที่ 1 ฝึกคิดเขียนคำคล้องจอง

ประสิทธิภาพ	นักเรียน	คะแนนเต็ม	รวม	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	เกณฑ์
80 ตัวแรก (E ₁)	37	50	1779	46.81	96.16	80
80 ตัวหลัง (E ₂)	37	15	477	12.55	85.94	80

จากตารางตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชุดที่ 1 ฝึกคิดเขียนคำคล้องจอง คือ 96.16/85.94 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80

ตอนที่ 2 ค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชุดที่ 2 ฝึกคิดลงคำสัมผัส

ประสิทธิภาพ	นักเรียน	คะแนนเต็ม	รวม	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	เกณฑ์
80 ตัวแรก (E ₁)	37	60	2112	55.58	95.14	80
80 ตัวหลัง (E ₂)	37	15	477	12.55	85.94	80

จากตารางตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชุดที่ 2 ฝึกคิดลงคำสัมผัส คือ 95.14/85.94 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80

ตอนที่ 3 ค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชุดที่ 3 ฝึกหัดแต่งคำประพันธ์

ประสิทธิภาพ	นักเรียน	คะแนนเต็ม	รวม	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	เกณฑ์
80 ตัวแรก (E ₁)	37	60	2075	54.61	93.47	80
80 ตัวหลัง (E ₂)	37	15	477	12.55	85.94	80

จากตารางตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชุดที่ 3 ฝึกหัดแต่งคำประพันธ์ คือ 93.47/85.94 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80

การเปรียบเทียบความสามารถการแต่งคำประพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี ก่อนเรียนและหลังเรียน

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบความสามารถการแต่งคำประพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี ก่อนเรียนและหลังเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}	SD	df	t	p
ก่อนเรียน	37	3.05	2.08	36	-23.365	.000
หลังเรียน	37	12.49	1.50			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียน ของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถการแต่งคำประพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี สรุปได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชุดที่ 1 ฝึกคิดเขียนคำคล้องจอง คือ 96.16/85.94 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80
2. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชุดที่ 2 ฝึกคิดลงคำสัมผัส คือ 95.14/85.94 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80
3. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชุดที่ 3 ฝึกหัดแต่งคำประพันธ์ คือ 93.47/85.94 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80
4. นักเรียนมีความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผล

จากการพัฒนาความสามารถการแต่งคำประพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี สามารถนำไปสู่การอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลจากการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 3 ชุด ชุดที่ 1 ฝึกคิดเขียนคำคล้องจอง คือ 96.16/85.94 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 ชุดที่ 2 ฝึกคิดลงคำสัมผัส คือ 95.14/85.94 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 ชุดที่ 3 ฝึกหัดแต่งคำประพันธ์ คือ 93.47/85.94 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80

เนื่องจากบทเรียนมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยยึดหลักทฤษฎี หลักการ คู่มือ ตำรา และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดการเรียน โดยจัดแบ่งเนื้อหาออกเป็นส่วนย่อยๆ เริ่มจากง่ายไปหายาก ซึ่งผู้เรียนจะได้เรียนไปที่ละขั้นตอน และมีการสร้างชุดการเรียนที่น่าสนใจ คือ มีเนื้อหาความรู้ มีภาพประกอบสีสันสวยงาม ได้รับความ

สนใจของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนได้ฝึกคิด ฝึกทำไม่รู้สึกเบื่อหน่าย มีการทดสอบด้วยแบบฝึกหัดต่างๆ เพื่อวัดความสามารถพร้อมเฉลยการให้คะแนนได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการตอบสนองการปฏิรูปการศึกษาในยุคปัจจุบันที่ให้ผู้เรียน เรียนอย่างมีความสุข ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี จำนวน 3 ชุดที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม จากนั้นผู้วิจัยนำข้อบกพร่องที่พบมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไข จนได้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี จำนวน 3 ชุด ที่มีประสิทธิภาพ แล้วนำไปหาประสิทธิภาพของชุดแบบฝึกทักษะอีกครั้ง ผู้วิจัยได้นำชุดแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี จำนวน 3 ชุด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มาใช้เป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความคิด และความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพของแต่ละบุคคล โดยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดกิจกรรม ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติตนให้ดีที่สุด จึงทำให้ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี จำนวน 3 ชุด เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

ผลการวิจัยจากการศึกษางานวิจัยของ นางเยาว์ ศรีประดู่ (2546, หน้า 111) ได้กล่าวว่า แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนกาพย์ยานี 11 ได้ผ่านการสร้างอย่างมีระบบ มีลำดับขั้นตอน ฝึกจากง่ายไปหายาก ตลอดจนแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องในการเรียนตลอดเวลา และสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 12-13) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะของแบบฝึกที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการเรียนรู้จากเพื่อนนักเรียนด้วยกัน หรือจากสื่อการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ นางเยาว์ ศรีประดู่ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้และแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนกาพย์ยานี 11 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน พบว่า แบบฝึกเสริมทักษะที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 88.75/85.10 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการเขียนร้อยกรองกาพย์ยานี 11 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนร้อยกรองกาพย์ยานี 11 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อีกทั้ง กุลธิดา ปัญญาจิระวุฒิ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนร้อยกรองกาพย์ยานี 11 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า แบบฝึกเสริมทักษะที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 88.75/85.10 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการเขียนร้อยกรองกาพย์ยานี 11 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนร้อยกรองกาพย์ยานี 11 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนมีทักษะในการแต่งคำประพันธ์ ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้จัดกระบวนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบขั้นตอนในการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ ซึ่งมีการปฏิบัติร่วมด้วยในขณะที่ผู้เรียนทำกิจกรรมเสร็จแล้วเมื่อทราบผล ผู้วิจัยจะมีคำติชมชี้จุดเด่น จุดด้อย และแนะนำข้อบกพร่องเพื่อให้ผู้เรียนปรับปรุงแก้ไขในการทำงานครั้งต่อไป และเสริมแรงแก่ผู้เรียนใช้คำชมเชย การยิ้ม และให้รางวัลสำหรับผู้เรียนที่ทำงานได้ดี ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีกำลังใจ สนใจร่วมกิจกรรม และเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ พิมพ์สุพร สุนทรินทร์ อ้างถึงใน อีรชัย ปุณณโชติ (2554, หน้า 149) ได้กล่าวถึงแนวความคิดในการสร้างชุดการเรียน ไว้ว่าอาศัยหลักการทางจิตวิทยาการเรียนรู้ของ Skinner และ Thorndike ซึ่งสรุปได้ดังนี้ ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Skinner ที่นำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างชุดการเรียน คือ (1) เงื่อนไขของการตอบสนอง (operant conditioning) ได้แก่ การเสริมแรง (reinforcement) หรือการไม่เสริมแรง (non-

reinforcement) เมื่อผู้เรียนได้ทำการตอบสนอง (2) การเสริมแรง (reinforcement) การเสริมแรงเป็นสิ่งที่สำคัญต่อพฤติกรรมที่ดี ควรได้รับรางวัลหรือการเสริมแรง ส่วนพฤติกรรมไม่ดีก็ไม่มาสนับสนุนให้เกิดอีกต่อไปโดยละเว้นไม่ให้เกิดการเสริมแรงนั้น ในการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ การรู้ผลการเรียนหรือรู้คำตอบ (knowledge of results) เป็นตัวเสริมแรงอย่างหนึ่งและการเสริมแรงนั้นต้องกระทำทันทีทันใด (3) การดัดรูปพฤติกรรม(shaping) พฤติกรรมการเรียนรู้บางอย่างจะมีความซับซ้อนมาก ประกอบด้วยขั้นต่างๆ ต่อเนื่องกันไป การดัดรูปพฤติกรรมก็คือ ต้องรู้ว่าขั้นสุดท้ายให้เป็นในทางที่ต้องการงานวิจัยเรื่องนี้การนำสื่อการเรียนการสอนด้วยชุดแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจเรียนไม่เบื่อหน่ายกับการเรียน จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการพัฒนาความสามารถการแต่งคำประพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับกฤษฎิศา ปัญญา จิรวิฒิ (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนร้อยกรองกาพย์ยานี 11 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จำนวน 41 คน วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ t-test of Dependent ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการเขียนร้อยกรองกาพย์ยานี 11 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนร้อยกรองกาพย์ยานี 11 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษางานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้หรือการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 รูปแบบแบบฝึกทักษะ เรื่องการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี ควรมีรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อช่วยให้การใช้แบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพมากขึ้น เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ช่วยเหลือกันทำกิจกรรม เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่ยังแต่กาพย์ยานีไม่ถูกต้อง ให้เกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง

1.2 การเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่องการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี 11 นั้น ควรคำนึงถึงวัยและระดับความสามารถของนักเรียน เนื้อหาในแบบฝึกทักษะแต่ละชุดจึงไม่ควรมากเกินไป เพราะจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย

1.3 ในการทำแบบฝึกทักษะ อาจจะทำให้ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะนอกเวลา เช่น ทำการบ้าน หรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการสร้างแบบฝึกทักษะในระดับชั้นต่างๆ หรือในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ มาประยุกต์ใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

2.2 ในการสร้างแบบฝึกทักษะ เรื่องการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานีนั้น อาจมีการนำเทคโนโลยีอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมหรือสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย เช่น การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ บทเรียนออนไลน์ เป็นต้น

2.3 ควรมีการสร้างแบบฝึกทักษะ เรื่องการแต่งคำประพันธ์ประเภทอื่นๆ เช่น กลอน โคลง ฉันท์ ร่าย เป็นต้น

2.4 ควรศึกษาเปรียบเทียบความสามารถการแต่งคำประพันธ์ ในประเภทอื่นๆ ด้วยวิธีการสอนต่างๆ ที่หลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ :

ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2535). ประมวลศัพท์บัญญัติการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

กำชัย ทองหล่อ. (2554). หลักภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น.

กุลธิดา ปัญญาจิรวุฒิ. 2547. การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนร้อยกรองกาพย์ยานี 11 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร .

จิตรา สมพล. (2547). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสละกาคำ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.

วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. 2523. การประพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

ถวัลย์ มาศจรัส. (2546). นวัตกรรมการศึกษา ชุดแบบฝึกหัด-แบบฝึกเสริมทักษะ. กรุงเทพฯ : ชารอักษร.

นงเยาว์ ศรีประดู่. 2546. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนกาพย์ยานี 11 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน. ปริญญาศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนมหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

นิตยา ไพบูลย์. 2545. การพัฒนาทักษะการแต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนววัฏจักร 4 MAT. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นิลาภรณ์ ธรรมวิเศษ. (2546). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสละกาคำในมาตราแม่กด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

เบญจวรรณ วิเชียรครุฑ. 2552. การพัฒนาแบบฝึกการแต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชประชาสมาลัย ฝ่ายมัธยมรัชดาภิเษกในพระบรมราชูปถัมภ์. สารนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต (การมัธยมศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ปฤชณา แจ่มแจ่ม. (2554). การพัฒนาทักษะการแต่งคำประพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ชุดการสอนการแต่งคำประพันธ์ตามแนววัฏจักรการเรียนรู้. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาและการสอน (ประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ประยงค์ อนันท์ทวงศ์. (2548). กลอนและวิธีการเขียนกลอน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : อมรรการพิมพ์.

ปัญญา หาญนา. (2554). การพัฒนาผลการเรียนรู้เรื่องการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพโดยการเรียนรู้แบบบูรณาการ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- พิมพ์สุพร สุนทรินทร์. (2554). การพัฒนาชุดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่องการเขียนโคลงสี่สุภาพสำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา. วิทยานิพนธ์
หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภูมิศรี จันทร์ดา. (2538). แบบฝึกเสริมทักษะกิจกรรมขั้นที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพ เรื่องฝึกทองของนิตประกอบ
การสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ราชบัณฑิตยสถาน.
- สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). โครงการรักษ์ภาษาไทย เพื่อเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสพระราชพิธี
มหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554.
สืบค้นจาก <https://academic.obec.go.th/web/doc/d/300> [12 มกราคม 2563]
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2562). เกณฑ์การแข่งขันกวีเยาวชนคนรุ่นใหม่ กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 69/2562. สืบค้นจาก
<https://www.sillapa.net/rule62/thai-69.pdf> [12 มกราคม 2563]
- สำลี รักสุทธี. 2553. คู่มือการจัดทำสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนและแผนฯประกอบสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : พัฒนาการศึกษา.
สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). โครงการรักษ์ภาษาไทย เพื่อเฉลิมพระเกียรติ
เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554.
สืบค้นจาก <https://academic.obec.go.th/web/doc/d/300> [12 มกราคม 2563]
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). เก่งภาษาไทย ในนิเทศและการพัฒนามาตรฐาน
การศึกษา เอกสารการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์การศาสนา
- อังศุมาลิน เพิ่มผล. (2542). การสร้างแบบฝึกทักษะการคำนวณวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องวงกลมสำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.